GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 125. | Vinerĭ 20 Iulie (1 Augustŭ) | 1884.

Din causa s. sĕrbătorĭ de Vinerĭ, numĕrulŭ viitoriu nu va apăré decâtŭ Sâmbătă séra.

Brașovŭ în 19 (31) Iulie.

Unulŭ din cei 17 învĕțătorĭ sătmărenĭ, carĭ, la îndemnulŭ inspectorului reg. ung. de scóle, au cerutŭ dela societatea de maghiarisare premie pentru că au propusŭ limba maghiară în scólele poporale române, se încércă — după cum vĕḍurămŭ în numĕrulŭ trecutŭ — de a luá în apĕrare acestŭ pasŭ ḍicêndŭ, că nu aflá întrînsulŭ nicĭ unŭ pĕcatŭ naționalŭ. Totodată însĕ, sêmțêndŭ, că póte a ḍisŭ prea multŭ, adauge: décă părerea nóstră ar fi greșită, atuncĭ sperămŭ, că ne vorŭ luminá alții și pe viitorŭ ne vomŭ sci acomodá.

Organulŭ nostru, în care memorații învĕțătorĭ românĭ au fostŭ mai întâiu combătuțĭ din causa acelei procederĭ a lorŭ, este datorŭ a le dá mai întâiu esplicările cerute. Acésta trebue sĕ o facemŭ și din punctŭ de vedere principiarŭ, căcĭ vedemŭ cu durere, că tocmai aceia din învĕțătorii noștri, carĭ aflându-se la posturile estreme cele mai espuse ale românismului, ar trebui sĕ fie la înălțimea chiămărei lorŭ culturale și naționale, rĕtăcescŭ pe cărărĭ prăpăstióse fără nicĭ o conducere și direcțiune și fără a fi pătrunșĭ de marile principii ale luptei nóstre naționale.

Este în adevĕrŭ ceva îngrozitorŭ numai a ne gândí că ar fi cu putință, ca învĕțătorii noștri sĕ se înstraineze încetulŭ cu încetulŭ de sênulŭ națiunei, care i-a crescutŭ. Și procederea învĕțătorilorŭ sătmărenĭ este, décă nu mai multŭ, începutulŭ unei asemenĭ înstrăinărĭ.

Pentru-ce au suferitŭ și au sângeratŭ părinții noștri în cursulŭ veacurilorŭ trecute; pentru ce muncesce aḍĭ țĕranulŭ românŭ până ce nu mai póte; pentru ce ne luptămŭ noi toțĭ, câțĭ suntemŭ condușĭ de dorulŭ sântei libertățĭ, décă nu pentru aceea ca învĕțătorii noștri se fie cu trupŭ și sufletŭ ai noștri și sĕ n'aibă altă aspirațiune decâtŭ aceea de-a cultivá limba românéscă și a deșteptá și a instruí printr'ênsa pe fiiĭ poporului nostru?

Fară îndoiélă, învĕțătorii trebue se fie înainte mergătorii poporului pe cărarea culturei, care duce la libertate. Cum își vorŭ puté împliní ei însă dumneḍeésca lorŭ chiămare, décă se vorŭ închiná unui idolŭ străinŭ; décă se vorŭ întrece unii pe alții în a'șĭ câștigá merite cultivândŭ o limbă străină și décă primindŭ chiar darurĭ dela străinĭ pentru acésta, se vorŭ înstrăiná cu sufletulŭ de națiunea lorŭ?

„Dér esistă o lege, care ne demandă se propunemŭ în școlă limba maghiară“ ḍicŭ învĕțătorii sătmărenĭ.

Așa este, legea esistă și învĕțătorii noștri sunt constrînșĭ de a se acomodá legei, însĕ dela acésta acomodare până la cererea de ajutóre dela societățile de maghiarisare, este unŭ mare pasŭ. Cererea unui premiu dela o asemenea societate presupune, că petentulŭ și-a câștigatŭ unŭ titlu de recunoscință din partea ei, ceea ce de ordinarŭ numai așa se va puté întêmplá, décă respectivulŭ învĕțătorŭ va negligiá propunerea limbei materne și a celorlalte studii în favórea studiului limbei maghiare.

Invĕțătorii noștri trebue sĕ scie, că tótă lupta nóstră cu Maghiarii și cu maghiarismulŭ violentŭ se învêrtesce în jurulŭ limbei. Dulcea nóstră limbă este pe care ei voiescŭ sĕ ni-o răpéscă; limba nóstră cerŭ ei sĕ-o jertfimŭ pe altarulŭ patriei ca se ne pótă stăpânì în vecĭ; limba ni-o prigonescŭ pretutindenĭ, pentru că ea este viiulŭ representantŭ alŭ individualității nóstre naționale, numai cu ea putemŭ trăí ca Românĭ, fără de ea încetămŭ de a mai fi.

De ce a adusŭ dieta maghiară legea dela 1879? De ce s'au luatŭ printr'însa mĕsurĭ, carĭ sunt reprobate chiar de sciința pedagogică? De ce învĕțătorii noștri poporalĭ trebue sĕ alerge pe la cursurile de limba maghiară în vremea vacanțelorŭ, în locŭ de a întrebuința acestŭ timpŭ pentru studiulŭ limbei române, și pentru înmulțirea cunoscințelorŭ lorŭ, de multe-orĭ pré modeste?

Negreșitŭ că tóte aceste nu se făcură numai pentru ca sĕ învețe și Românii „limba statului“, cum ḍicŭ contrarii noștri. Ce lipsă ar avé țĕranii din ținuturile locuite de Românĭ de a învĕța în scólele primare limba maghiară, după ce legea de naționalitate ḍice, că ei se potŭ folosí de limba lorŭ în vieață publică comunală și comitatensă și că funcțiunarii lorŭ administrativĭ și judecătorescĭ trebue sĕ cunóscă limba lorŭ?

Este învederatŭ prin urmare, că atâtŭ legea dela 1879 câtŭ și tóte mĕsurile mai nouĕ s'au luatŭ nu atâtŭ spre învĕțarea limbei maghiare, câtŭ mai multŭ spre împedecarea studiului limbei române și spre paralisarea totală a culturei române naționale.

Acésta ar trebui sĕ-o scie învĕțătorii noștri din Sătmarŭ și toțĭ ceilalțĭ, și deșĭ trebue sĕ facă destulŭ legilorŭ rele nu mai puținŭ ca și celorŭ bune, sĕ nu uite însĕ, că datoria lorŭ națională este de a grijí, ca cu tóte piedecile ce li sĕ punŭ sĕ nu negligeze nicĭ unŭ momentŭ misiunea lorŭ, care este nu de a învĕța unguresce, ci de a cultivá limba română ăi a propagá cultura românéscă.

Este fórte grea într'adevĕrŭ situațiunea învĕțătorilorŭ noștri românescĭ în ḍiua de astăḍĭ, dér tocmai pentru aceea se cere, ca ei se fie cu băgare de sémă la tóte și se apere cu bărbăția stégulŭ limbei românescĭ.

Cum va apĕrá însĕ stégulŭ celŭ ce primesce darurĭ dela dușmanŭ? Nu sunt óre aceste darurĭ menite tocmai de alŭ face se părăséscă stégulŭ și sĕ deserteze în tabera contrară?

La acésta trebuiea se se gândéscă învĕțătorii sătmărenĭ și se rĕspingă cu indignare sfatulŭ inspectorului de scóle unguréscŭ. Le credemŭ bucurosŭ, că ceea ce au făcută n'au făcutŭ cu intențiune rea și de aceea sperămŭ, că pe viitorŭ se vorŭ ferí de asemenĭ curse.

Décă este vorba de o îmbunătățire a stărei lorŭ materiale, atuncĭ nu dela aceia o potŭ așteptá, carĭ nu contribuescŭ cu nicĭ unŭ banŭ pentru susținerea lorŭ, ci totŭ numai dela poporulŭ românŭ, care asudă pentru ei, ocrotindu-i și care, suntemŭ convinșĭ, va jertfi mai bine totŭ ce are, decâtŭ ca sĕ-i pérdă și împreună cu ei sĕ-șĭ pérdă și scólele și limba.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Gastein, 31 Iuliu. — Erĭ împĕratulŭ Wilhelm și archiducele Albrecht au făcutŭ împreună o preumblare cu trăsura. In onórea archiducelui împĕratulŭ germanŭ a datŭ unŭ mare prânḍŭ de gală, la care a fostŭ invitațĭ și câțĭva aristocrațĭ ungurĭ, carĭ petrecŭ la băile dela Gastein.

Paris, 30 Iuliu. — Guvernulŭ a presentatŭ camerei proiectulŭ de revisuire. Camera a votatŭ urgența și l'a datŭ unei comisiuni spre a-lŭ studiá. Comisiunea a primitŭ proiectulŭ. Camera, va deliberá mâne asupra lui.

Paris, 30 Iuliu. — De ierĭ séra până aḍĭ diminéță au fostŭ la Marsilia 13, la Toulon 10 morțĭ de coleră.

Viena, 31 Iuliu. — Cercetările poliției în afacerea furtului dela oficiulŭ de poștă au constatatŭ, că manipularea lădiței cu banĭ până la predare la gara statului, a fostŭ pe deplinŭ corectă și că furtulŭ s'a comisŭ probabilŭ prin schimbarea pe nevĕḍute a lădiței cu banĭ cu altă lădiță fără prețŭ, pe care hoțulŭ o avé la mână. Prin urmare furtulŭ a fostŭ bine pregătitŭ și calculatŭ.

Cronica ḍilei.

In Zizinŭ a fostŭ Marțĭ unŭ focŭ grósnicŭ, care a distrusŭ vr'o 60 de case. Foculŭ a isbucnitŭ la $2^1/_2$ óre mai în susŭ de birtulŭ celŭ mare, și a duratŭ până la 6 óre. Ospeții și-au scosŭ lucrurile, ce aveu, lângă gârlă, păzindu-le până la 6 óre, cândŭ foculŭ s'a putută localisá.

*

M. Sa monarchulŭ a datŭ unŭ ajutorŭ în banĭ locuitorilorŭ comunei Hurez de lângă Făgărașŭ, carĭ au suferitŭ, în urma unui grósnicŭ focŭ, marĭ pagube. Banii s'au și împărțitŭ locuitorilorŭ.

*

Astă sêră, musica regimentului 2 va dá, înainte de plecare la manevre, celŭ din urmă concertŭ în grădina berăriei din Strada Căldărarilorŭ.

*

La manevrele armatei austro-ungare vorŭ asistá — ḍice »L'Indép. Roumaine« — din partea României colonelulŭ Carpŭ și maiorulŭ Căplescu.

*

Din Pesta se scrie,.că la 27 Iulie s'a isbitŭ în stațiunea Ujszöny unŭ trenŭ de persóne cu o mașină. Personalulŭ de serviciu a fostŭ rănitŭ, unii mai ușorŭ, alții mai greu. Călĕtorii, între carĭ se afiá și banulŭ Croației, n'au fostŭ de locŭ vătămațĭ.

*

»Monitorulŭ oficialŭ‹ din Bucurescĭ desminte scirea dată de unele ḍiare, că Musulmanii arŭ emigrá din Dobrogea din causa recrutării.

*

Figaro dele 25 Iuliu scrie; „Décă trebue sĕ credemŭ pe celebrulŭ doctorŭ românŭ Marcovicĭ, care a visitatŭ de curêndŭ spitalulŭ Pharo, epidemia colerică ar fi pe sfêrșitŭ. Koch a declaratŭ, că colera va visitá Europa întrégă; Marcovicĭ afirmă că piere cu desĕvêrșire. Vom vedé cine are dreptate; dér până acum opinia doctorului germânŭ pare mai probabilă.«

*

Renumita înotătóre englesă Miss Beckwith are de gândŭ sĕ încerce în a doua sĕptĕmână a lunei Augustŭ a trece înotŭ canalulŭ dela Dover la Calais.

*

Din capitala turcéscă se telegrafézá: Domnulŭ Vulcev, cassierulŭ consulatului rusescŭ ierĭ la o oră după amédĭ a ridicatŭ 1700 punțĭ turcescĭ dela banca otomană. Eșise cu banii din edificiulŭ băncii și pe stradă unŭ individŭ 'lŭ atacă fără veste. L'a lovitŭ în capŭ așa de tare cu unŭ cĭomagŭ, încâtŭ Vulcev 'șĭ pierdŭ simtirile, și tâlharulŭ ìlŭ despoià de suma amintită. Cine a fostŭ atentatorulŭ, până acum nu s'a putută descoperĭ. Vulcev a fostŭ ușorŭ rănitŭ și a făcutŭ arĕtare în persónă.

Portugalia a întrodusŭ serviciulŭ militarŭ obligatorŭ pentru toţĭ. Guvernulŭ a presentatŭ camerilorŭ unŭ proiectŭ de lege, după care armata se rĕdică la 120,000 ómenĭ şi se stabilesce serviciulŭ militarŭ de 12 anĭ, dintre care 3 anĭ în armată permanentă. Inlocuirea e permisă.

*

Tratatulŭ încheiatŭ între admiralulŭ Hewett şi regele Abisiniei cuprinde şese articole. Englesii garantézŭ tóte mărfurile, precum şi materialulŭ de rĕsboiu, trecerea liberă la Massaua. Chedivulŭ dă Abisiniei ţinutulŭ Boghoş şi ajutoréză numirile de episcopĭ pentru Etiopia. Regele Abisiniei se îndatoréză sĕ uşureze retragerea trupelorŭ egiptene dela Cassala, Amedib şi Sanhit la Massaua.

D. C. A. Rosetti şi principiile sale.

In numĕrulŭ de Miercurĭ alŭ „Românului“ d-lŭ C. A. Rosetti se apĕră în contra unorŭ aserţiunĭ ale ḑiarelorŭ „România liberă“ şi „Independance Roumaine“, prin carĭ d-sa era bănuitŭ, că apĕră tóte actele guvernului şi că combate închinarea la unŭ singurŭ omŭ (Brătianu), nu din principiu, ci din interesŭ de partidŭ etc. La aceste acusărĭ veteranulŭ publicistŭ rĕspunde, că d-sa totdéuna a susţinutŭ acelaş principiu, care 'lŭ apĕră şi astăḑĭ; elŭ ḑice:

„Omenirea întrégă sĕ s'adune şi cu petri sĕ mĕ ucidă, ultima-mĭ strigare va fi:
totulŭ prin noi, nimicŭ prin stăpânŭ;
totulŭ prin libertate, nimicŭ prin mĕturĭ, prin mână de ferŭ, cum s'au deprinsŭ Românii a pofti şi cum, mai necurmatŭ, pe poftă li se face.“

Ca dovadă, că totdéuna a profesatŭ acestŭ principiu d. Rosetti reproduce, pentru cei din juna generaţiune, unŭ articulŭ ce l'a scrisŭ în „Românulŭ“ în véra anului 1858 sub censura şi sub guvernulŭ Caimacamului Vodă Ghica şi care se potrivesce la situaţiunea actuală.

Acestŭ articulŭ pórtă titlulŭ: „**Mâna de ferŭ**“ şi datulŭ Bucuresci 7 (19) Augustŭ 1858. In elŭ d. Rosetti combătea pe cei ce ḑiceau atuncĭ: „nesciinţa domnesce pretutindenea şi ne trebue sila, mâna de ferŭ, spre a impune sciinţa; corupţiunea s'a încuibatŭ în inimile nóstre şi ne trebue o mână de ferŭ spre a o smulge. Ne trebue scolĭ, drumurĭ, băncĭ, creditŭ, óste, şi nimicŭ din acestea nu se póte face fără mână de ferŭ.“ Mâna de ferŭ, ḑicea dînsulŭ, nu ne-o putem închipui altfelŭ decâtŭ ca unŭ jugŭ, decâtŭ ca voinţa unui singurŭ omŭ în loculŭ legii. Reproducemŭ partea din urmă a acestui articolŭ, care e destulŭ de interesantă din punctulŭ de vedere alŭ principiilorŭ liberale, ce le profeséză d. Rosetti.

„Suntŭ tare greşiţĭ cei carĭ credŭ că o naţiune, şi mai cu sémă o **naţiune mică**, póte dăinuĭ fără dreptate şi fără óre care libertăţĭ neapĕrate desvoltării ei; şi s'amăgescŭ cu deplinătate cei carĭ credŭ că unŭ omŭ póte fi rĕu în cutare şi în cutare parte şi bunŭ în celelalte. Voimŭ a ḑice, că se amăgea forte celŭ ce ne ḑicea că voiesce unŭ şefŭ, care sĕ rĕspândéscă învĕţătura, fie şi cu biciulŭ, sĕ întocméscă o oştire mare şi puternică, fie şi cu biciulŭ, şi-i dă voie întru celelalte sĕ fie câtŭ de rĕu.

Nu cunoscŭ legile omenirii cei carĭ credŭ, că **omulŭ care este rĕu într'unele, póte fi bunŭ într'altele**. Suntŭ în cea mai deplină rĕtăcire cei carĭ credŭ, că biciulŭ, séu despotismulŭ, séu mâna de ferŭ, potŭ plântă învĕţătura, moralitatea şi tóte celelalte cunoscinţĭ şi simţĕminte, neapărate unei naţiunĭ spre a scĭ şi a voi sĕ-şi mânţie drepturile şi chiar esistinţa ei naţională.

Biciulŭ conduce la îndobitocire ér nu la sciinţă; despotismulŭ séu mâna de ferŭ, nu póte conduce la moralitate, la virtute, la patriotismŭ; mórtea în sfirşitŭ nu póte conduce la viéţă şi mâna de ferŭ, fie câtŭ de înmănuşată, este mâna morţii.

Sĕ ne uitămŭ în Istorie şi sĕ vedemŭ, unde au condusŭ naţiunile mânele de ferŭ ce le-au guvernatŭ? Pildele ce găsimŭ noi suntŭ tóte contra mânilorŭ de ferŭ. Polonia era o naţiune mare şi puternică şi mâna de ferŭ a aristocraţiei a condus'o astfelŭ, încâtŭ poporulŭ aşteptă invaḑiunile străinilorŭ ca o speranţă, că póte ei îlŭ vorŭ mai uşurá de despotismulŭ şefilorŭ pămêntenĭ.

Precum flórea şi sĕmênţa au trebuinţă de aerŭ şi de lumină spre a se desvoltá, a cresce şi a dá róde, totŭ astfelŭ omulŭ şi naţiunea în pruncia lorŭ, au mai neapĕrată nevoie de libertate şi de dreptate spre a cresce, a se luminá şi a se desvoltá.

Scimŭ bine că suntŭ unii, carĭ prin mâna de ferŭ, nu escludŭ nicĭ libertatea, nicĭ dreptatea. „Numai naţiunea nóstră, ne ḑicŭ ei, este atâtŭ de coruptă, încâtŭ are trebuinţă de mâna de ferŭ a unui omŭ, care sĕ pótă smulge din pântecile ei feluritele obiceiurĭ rele şi abusurĭ, carĭ s'au încuibatŭ întrânsa.“ Acĭ este rĕtăcirea lorŭ şi peirea nóstră.

Der pentru Dumneḑeu, după atâtea lungĭ, necontenite şi felurite încercărĭ şi suferinţe, cum n'au mai învĕţatŭ încă, şi cum nu vĕdŭ în istoria naţiunilorŭ şi chiar în a nóstră, vechiă şi nouă, că îndată ce dai unui omŭ uă putere fără controlŭ şi îlŭ pui pe unŭ scăunelŭ niţelŭ mai nălticelŭ, îşĭ perde şi mintea şi consciinţa, ajunge a se crede mai presusŭ de câtŭ ceĭ-lalţĭ ómenĭ; şi cum întêlnesce o piedică voinţei sale elŭ surpă şi scóla, de unde a eşitŭ acea piedică şi tipografia de unde a eşitŭ acea scriere, şi încetŭ încetŭ ajunge a sfâşia tóte legile spre a pune voinţa sea în loculŭ lorŭ, a stinge tóte luminile spre a nu mai puté nimene sĕ-i véḑă nicĭ faţa, nicĭ faptele; şi dacă s'aşa se mai aude vr'unŭ versŭ, elŭ ḑidesce în vîrfulŭ vr'unui munte, vr'unei Arnota óre-care, unŭ mormêntŭ, o temniţă, şi-lŭ îngrópă acolo de viu, ca astfelŭ s'arate că, mulţămită sciinţei şi dreptăţei sale **liniscea morţii domnesce pretutindenea***).

Cum nu vĕdŭ că tóte naţiunile cele micĭ, Elveţia Piemontulŭ, Belgia n'au ajusŭ în înflorirea în care sunt prin **mâna de ferŭ a unui omŭ**, ci din contră prin lumină, prin libertate şi prin puterea legilorŭ celorŭ votate şi primite de toţĭ. Cum nu vĕdŭ, cum ḑiserăm mai susŭ, în viéţa nóstră, în istoria naţiunilorŭ ş'a nóstră, că celŭ care ḑice că mâna de ferŭ a unui omŭ póte conduce o naţiune la fericire, omulŭ acela, din nesciinţă negreşitŭ, nu cunósce altă fericire pentru ómenĭ decâtŭ aceea a viţelorŭ pregătite pentru junghiare, pe care le închide într'unŭ micŭ ocolŭ şi le hrănesce, le îndópă cu sila mâna de ferŭ a vĕndătorului, până ce le aduce în stare cândŭ vine cuţitulŭ sĕ nu mai pótă nicĭ sĕ întórcă gâtulŭ spre a scăpa de dênsulŭ.

Nu tăgăduimŭ că la noi, mulţumită feluritelorŭ mânĭ de ferŭ prin care trecurămŭ, şi ce mai mânĭ! nesciinţa domnesce mai în tóte clasele; nu tăgăduimŭ că, mulţumită voinţei unui omŭ, pusă în loculŭ legilorŭ, corupţiunea s'a încuibatŭ mai multŭ séu mai puţinŭ; afirmămŭ însă că vindecarea acestorŭ bóle periciόse nu se póte face prin mâna de ferŭ a unui omŭ, ci prin **dreptatea** încredinţată, nu în mâna unui omŭ, fie celŭ mai bunŭ, celŭ mai dreptŭ, celŭ mai înstematŭ de natură, ci în mânile unui numĕrŭ óre-care de cetăţianĭ, aleşĭ de naţiune, dintre cei mai bunĭ, astfelŭ precum Romanii încredinţau foculŭ celŭ sfântŭ în paza unorŭ fecióre numite vestale.

Astfelŭ şefulŭ naţiunii nu mai are trebuinţă de mâna de ferŭ, ci din contră d'o **bună voinţă** d'a se **supune** ş'a **respecta voinţa naţiunii**; nu mai are trebuinţă de biciu spre a conduce pe ómenĭ la scólă, căcĭ nu este nicĭ unŭ omŭ, care, vĕḑêndŭ că fără sciinţă elŭ n'are dreptŭ a fi cetăţianŭ, că fără sciinţă elŭ nu póte ajunge la nicĭ unŭ bine, nicĭ moralŭ, nicĭ materialŭ, nu va merge negreşit, şi de bună voe, la şcólă spre a-şĭ asigurá fericirea sea pe pamêntŭ, cum merge la biserică spre a-şĭ asigura fericirea în cerurĭ. Astfelŭ şefulŭ naţiunii nu va avé trebuinţă de biciŭ spre a forma o armată care sĕ pótă şi sĕ voiască a-şĭ apĕra Patria, fiindcă celŭ care are o Patrie, în care domnesce **dreptatea**, condusŭ de interesulŭ sĕu şi de iubirea sa, ş'o apĕră de bună voiă până la cea mai de pe urmă picătură de sânge; astfelŭ, în sfêrşitŭ, şefulŭ naţiunii n'are trebuinţă d'o mână de ferŭ spre a smulge corupţiunea din inimile nóstre, căcĭ sórele dreptăţii o usucă, vêntulŭ libertăţii o spulberă; şi câtŭ pentru cei laşĭ, p'aceia îi cunóscemŭ. „Eu jocŭ cum îmĭ cântă,“ ne ḑicea într'o ḑi unulŭ dintre cei mai renumiţĭ grafierĭ.

Dreptatea dér în loculŭ **unui omŭ**; cumpĕna cea dreptă în tóte şi în totulŭ pusă, nu în **mâna de ferŭ a unui omŭ**, căcĭ mâna unui omŭ póte slăbi şi tremura, ci în **tavanulŭ palatului naţiunei**; şi pe tronulŭ ţĕrei, unŭ omŭ cu inimă de omŭ, unŭ omŭ, care în viéţa lui până aci a sciutŭ ş'a doveditŭ prin **fapte**, că scie a iubi ş'a respecta naţiunea sa, familia sa, pe semenii sei, demnitatea sa, cuvêntulŭ sĕu; şi tóte astea spre mai bună asigurare încă, puse în mijloculŭ unei libertăţĭ, ér nu a unei desfrânărĭ.

Acestea, şi **numai** acestea ne trebuescŭ nouĕ spre a eşi din mormêntulŭ în care furămŭ afundaţĭ de mânile de ferŭ, spre a merge treptatŭ spre viéţă; acestea şi **numai acestea** trebue sĕ le ceremŭ, şi acestea, suntemŭ sicurĭ că le vomŭ şi dobândi acum, de vomŭ înţelege în sfêrşitŭ, că **astăḑĭ a sositŭ timpulŭ şi pentru noi sĕ fimŭ după cum vomŭ voi sĕ ne întărimŭ, sĕ ne odihnimŭ, după cum vomŭ voi sĕ ne aşternemŭ.**

*) Dela Bistriţa susŭ pe munte la **Arnota**, fostulŭ guvernŭ a îngrijitŭ a se face o zidire frumósă, după sistema temniţelorŭ cu chilii pentru prisonierii politicĭ.

Călĕtoria Ţarului la Varşovia.

Se scriu multe despre acéstă călĕtoriă, mai alesŭ de când s'a descoperitŭ, că nihiliştii se pregăteu a întêmpiná pe Ţaru în Varşovia, presentându-i în locŭ de pâne şi sare — dinamită. Unii ḑicŭ că Ţarulŭ a renunţatŭ a mai visitá Varşovia, alţii ḑicŭ că totŭ va merge. In privinţa acésta i se scrie ḑiarului „N. fr. Presse“:

După ce s'a descoperitŭ atentatulŭ ce a fostŭ plănuitŭ la Varşovia contra Ţarului, contrarii guvernatorului generulŭ **Gurko**, care era p'atuncĭ absentŭ, au trămisŭ unŭ raportŭ la Petersburg, care descrise în colorile cele mai negre agitaţiunile nihiliste în Polonia rusescă, arĕtândŭ că causa acestorŭ agitărĭ este lipsa de energiă a lui Gurko şi că Ţarulŭ venindŭ la Varşovia s'ar espune unui mare pericolŭ. La curtea din Petersburg se sciá că Gurko este certatŭ cu antagoniştii sĕi; de aceea Ţarulŭ i-a trimisŭ raportulŭ lorŭ cu provocarea sĕ-i descrie fidelŭ starea lucrurilorŭ. Gurko a rĕspunsŭ nea-

---

FOILETONŬ.

Din Basmele japonese.

Bătrênulŭ şi copacii înfloriţĭ.

Trad. de I. S. Spartalĭ.

O dată, de multŭ, de multŭ, trăia unŭ omŭ, pe care îlŭ chema Toni; dênsulŭ era unŭ omŭ cu frica lui Dumneḑeu bunŭ, cinstitŭ, nu vré rĕu nimenui. Avé nevastă şi unŭ câne credinciosŭ, pe care-lŭ iubea şi îlŭ îngrijá ca pe unŭ copilŭ.

Intr'o ḑi Toni săpa cu nevasta în grădină, când de odată, vĕdŭ pe cânele că latră, dă din códă şi sgâriă pămêntulŭ cu piciórele. Stăpânulŭ-sĕu încercă sĕ-lŭ liniştéscă. Insĕ cânele răcâia mereu pămêntulŭ, îşĭ ridică capulŭ şi se uită la stăpânulŭ sĕu, ca şi cum ar fi vrutŭ să-i ḑică: „Vino, de vedĭ, că aci este ceva.“

Toni luă o sapă, săpă pămêntulŭ şi găsi unŭ borcanŭ mare plinŭ cu banĭ de aurŭ şi de argintŭ şi alte lucrurĭ de preţŭ. Grădinarulŭ strînse comóra: o parte o dădu pomană săracilorŭ, pe urmă, cu ce-i rĕmase, cumpĕră pămenturĭ, pe care era orezŭ şi altele cu grâu şi aşa trăia în belşugŭ.

Alăturĭ cu casa lui locuia unŭ bĕtrânŭ, pe care-'lŭ chema Kuno, cu nevasta lui totŭ bĕtrână, amândoi lacomĭ, sgârciţĭ şi ómenĭ rĕi.

Cândŭ auḑiră ei, ce norocŭ a datŭ peste Tonĭ, vecinulŭ lorŭ, veniră sĕ-lŭ véḑă şi-'lŭ rugară sĕ le împrumute, şi lorŭ cânele numai pentru câte-va césurĭ.

Până în ḑiua aceea, orĭ de câte orĭ întêlneau pe câne, îlŭ huiduiau şi-lŭ goniau cu piciorulŭ. Acum vreau sĕ-lŭ moméscă. Incepură sĕ-lŭ mângăe şi-i dau felŭ de felŭ de plăcinte. Pe urmă îi diseră:

„Arată-ne şi noă unŭ locŭ unde sĕ găsimŭ o comóră.“

Insĕ cânele începŭ sĕ mârâie.

Dênşii îlŭ legară cu o frânghie de gâtŭ şi-'lŭ têrêră în grădină. De odată elŭ începŭ sĕ miróse, sĕ mişce din códă şi sĕ latre.

Kuno şi cu nevasta lui se puseră iute sĕ sape şi deteră peste o grămadă de murdării, carĭ puţeu focŭ.

Se înfuriară ei vĕḑêndŭ, că îşĭ bătuse cânele jocŭ de dênşii, îlŭ omorîră şi-lŭ îngropară la rădăcina unui molivŭ.

Tonĭ se duse la mormêntulŭ cânelui şi începŭ sĕ'lŭ plângă.

Peste nópte, vĕdŭ pe câne în visŭ: cânele îi mulţămi că nu-lŭ uitase şi ḑise bătrânului:

„Taie copaculŭ, la rădăcina căruia suntŭ îngropatŭ şi fă dintrênsulŭ o piuliţă, sĕ-ţĭ pisezĭ în ea orezulŭ.“

Aşa se şi făcŭ şi cândŭ bătrênulŭ Toni punea orezŭ în piuliţă, fie-care bobŭ se schimba într'unŭ bobŭ de aurŭ.

Vecinii lui lacomĭ, aflândŭ şi de asta, îlŭ rugară sĕ le împrumute şi lorŭ piuliţa. Insĕ orezulŭ, pe care îlŭ aruncară dênşii în piuliţă se prefăcŭ în noroiŭ. Turbară de mâniă, sparseră piuliţa şi o puseră pe focŭ.

A doua ḑi Toni visă ér pe câne, şi cânele îi ḑise: „Sĕ strîngĭ cenuşa piuliţei, pe care ţi-au ars'o vecinii şi sĕ-o aruncĭ pe copacii ceĭ uscaţĭ.“

Grădinarulŭ se duse de diminéţă la Kuno şi-lŭ rugă sĕ-i dea celŭ puţinŭ îndĕrĕtŭ cenuşa dela piuliţa, pe care o arsese. După ce luă cenuşa, aruncă o mână pe unŭ cireşŭ, care de multă vreme nu maĭ făcea cireşe. Numai de câtŭ cireşulŭ înverḑi şi înflori. Pe urmă puse cenuşa ce mai avea într'o cutiă şi începŭ sĕ rĕsbată ţéra strigândŭ că o póte face ca copacii uscaţĭ sĕ dea érĕ róde.

Avŭ bucuria sĕ véḑă înverḑindŭ şi înflorindŭ toţĭ prunii şi cireşii depe o moşiă a împĕratului; împĕratulŭ vĕḑêndŭ aşa minune îi dĕdŭ o mulţime de darurĭ şi Toni se întórse voiosŭ acasă.

Cum află Kuno şi de minunea asta, luă şi elŭ cenuşe din vatră şi porni la unŭ oraşŭ mare strigêndŭ, că póte sĕ facă ca copacii uscaţĭ sĕ înflorescă numai decâtŭ.

Unŭ prinţŭ îlŭ chemă sĕ-şĭ arate sciinţa şi numai decâtŭ aruncă cu pumnulŭ cenuşă peste copacii uscaţĭ. Insĕ nu rĕsări nicĭ o frunză, nicĭ o flóre, şi cenuşa bătută de vêntŭ sări pe buzele şi în ochii prinţului, care porunci numai decâtŭ se fie bătuţĭ vêrtosŭ înşelătorii.

In locŭ sĕ se întórcă acasă după cum nădăjduia, bogatŭ şi cinstitŭ, din potrivă, Kuno alŭ nostru se'ntórse totŭ sĕracŭ, bolnavŭ şi cu ósele frânte.

Toni prinse milă de vecinii lui. Le dete o parte din ce câştigase, după ce îi dojeni însă mai înainte.

Vecinii cei rĕi la inimă, se ruşinară, se căiră de faptele lorŭ rele şi se făcură pe urmă ómenĭ cum se cade.

---

mânatŭ, că raportulŭ acela este esageratŭ şi că elŭ cu viéţa sa garantéză pentru viaţa Ţarului, a cărui călĕtoriă este adĭ o necesitate politică, de óre ce décă Ţarulŭ n'ar merge la Varşovia, acésta s'ar părea că este o slăbiciune şi ar încuragiá pe nihiliştĭ. In urma scrisórei lui Gurko, Ţarulŭ s'a hotărîtŭ dĕ a merge totuşĭ la Varşovia. Aicĭ se facŭ deosebite pregătirĭ de primire în trei palaturĭ, aşa că nu se scie în care va locui Ţarulŭ.

Alianţa Franciei cu Germania.

Sub titlulŭ Nos amis les Anglais, nos ennemis les Allemands, „Figaro" scrie unŭ articolŭ în favórea alianţei Franciei cu Germania.

Ḑiarulŭ francesŭ istorisesce mai întâiu, că în anulŭ 1875 d. de Radovitz a fostŭ trimisŭ la Petersburgŭ cu unŭ nou planŭ de espediţiune a Germaniei contra Franciei. Ducele Decazes a telegrafatŭ atuncĭ către generalulŭ Leflô, ca sĕ facă pe Rusia a scóte sabia în favórea Franciei. Cândŭ Leflô venì la Gorciacoff, încă nu cetise instrucţiunile sale, ci purta mapa încă subţióră credêndŭ, că trebue sĕ aştepte şi sĕ aibă timpŭ sĕ-o studieze. Gorciacoff însă l'a făcutŭ sĕ presinte împĕratului tótă corespondenţa. Impĕratulŭ a fostŭ adêncŭ mişcatŭ de acestŭ actŭ de încredere şi ar fi ḑisŭ: „Am cetitŭ totŭ şi primescŭ totŭ.« In modulŭ acesta resboiulŭ a fostŭ împedecatŭ. De atuncĭ Germania a respectatŭ pe Francia, pe cândŭ Anglia pretutindenea îşĭ arĕta réua voinţă cătră Francia. »Figaro« întrebă: »Ce ne folosesce amiciţia Angliei? Nimicŭ. Ce nu ne-a refusatŭ nouĕ Anglia? Unde ne-a datŭ ajutorŭ? Nicăirĭ. Unde ne combate? Pretutindenea. Aşa dară în apă cu alianţa Angliei!« Rusia e departe de noi, Austro-Ungaria se sustrage, Italia se busumflă, rĕmâne aşa dară numai Germania, a cărei alianţă e de o sută de orĭ mai de preferitŭ decâtŭ a Angliei. Se potŭ întórce privirile dinspre Ostŭ, dar sĕ nu se uite, că Francia e o mare putere maritimă. Acésta e calea de eşire pentru însufleţirea naţională. Europa aşteptă acéstă probă de înţelepciune şi de uitare. »Apropiându-ne sincerŭ de Germania, încheiă »Figaro," e o necesitate logică, de a paralisá pe Anglia faţă cu Francia.« Cumcă Germania ar primí alianţa, ne dovedesce atitudinea Germaniei la conferinţă, repedea uitare a scandalului dinaintea „Hotelului Continentalŭ," trimiterea D-rului Koch la Toulon. Interesele Germaniei sunt identice cu ale Franciei. Orĭ ce ură ar trebuì isgonită în fine, tóte chimerele ar trebuí sĕ dispară. Articululŭ termină cu cuvintele: »Acordulŭ dintre amêndouĕ statele ar fi începutulŭ unei nouĕ ere de mărire şi de bunăstare pentru omenire, o garanţiă de progresŭ. Sĕ dorimŭ aşa dar acésta pentru Francia, pentru Germania, pentru Europa, pentru tótă lumea.«

Nenorocirĭ din causa curentului maghiarisătorŭ.

Cetimŭ în Egyetértés din 28 Iulie următórele: „Ni se scrie din Liptó-St. Miclăuşŭ: Adĭ diminéţă pe la revĕrsatulŭ zorilorŭ pe locuitorii oraşului nostru i-a deşteptatŭ din somnŭsunetulŭ clopotelorŭ, ce vestéu o nenorocire. A începutŭ éra-şĭ sĕ ardă în oraşŭ, şi foculŭ aducea mare nenorocire, décă coperişele n'ar fi fostŭ ude încă de plóia de ierĭ. Din nenorocire numai 7 case au arsŭ, şi nimenĭ nu s'a periclitatŭ. E probabilŭ, că foculŭ numai din nebăgare de sémă a isbucnitŭ. E durerosŭ, că în oraşulŭ nostru încă nu sunt pompierĭ, cu tóte că societatea pentru înfiinţarea instituţiunei de pompierĭ dispune de considerabila sumă de banĭ. Instituţiunea de pompierĭ nu s'a făcutŭ până acum din causa, că cele două partide *facŭ cestiune de limbă. Anume cetăţenii slovacĭ pretindŭ, că comanda sĕ fie în limba slovacă, er' aderenţii maghiarismului nu vorŭ sĕ sufere acésta cu nicĭ unŭ preţŭ.* (Va sĕ ḑică: ardă ţéra întrégă, dér' sĕ maghiarisămŭ?! Red. G.) Nicĭ o partidă nu voiesce sĕ cedeze, deşi *ar' fi justŭ* (?! Red. G.), ca locuitorii slovacĭ sĕ recunóscă în sfîrşitŭ *superioritatea limbei maghiare* (!!! Red. G.)

Corespondenţa nóstră din Comitate.

Din jurulŭ Halmagiului, în 20 Iuliu.

In numĕrulŭ 114 alŭ »Gazetei Transilvaniei« unŭ corespondente dela Aradŭ, se trudesce a netedi faptele pré Sânţiei Sale d-lui episcopŭ Meţianŭ cu ocasiunea alegerilorŭ. Domnulŭ corespondentŭ în locŭ de a ajutá causei numai a stricatŭ.

Cele sevêrşite de d-lŭ episcopŭ în întréga sa diecesă sunt fapte implinite şi nimenĭ nu mai póte negá, cumcă şi-a datŭ o trudă mare a împedecá reuşirea naţionalilorŭ la alegerĭ prin organele sale subalterne. Scusa ar fi că aşa a voitŭ ministrulŭ, care i-a impusŭ, décă ar puté fi scusă.

Durerea nóstră a tuturorŭ este, că d-lŭ episcopŭ primesce sfaturile unui Deseanŭ — unui Ioanescu, de carĭ ne pare rĕu din adênculŭ inimei, că au ajunsŭ la o stare aşa de deplorabilă faţă cu naţiunea şi faţă cu trecutulŭ lorŭ. Sĕ-i mai mustrămŭ şi noi ne dóre, cu atâtŭ mai vĕrtosŭ că-i apasă pe ei la bĕtrêneţe starea lorŭ fatală, din cea briliantă deodată. De unŭ Dimitrie Boncs, care nicĭ cândŭ n'a sĕmţitŭ românesce, căcĭ la acésta se poftesce şi inimă românéscă, ci s'a folositŭ de tóte ocasiunile bine venite în interesulŭ şi în înţĕlesulŭ sĕu, până a ajunsŭ la starea briliantă de astăḑĭ ca unŭ lucéferŭ întunecatŭ alŭ némului sĕu, fără a fi datŭ din punga sa măcarŭ unŭ banŭ pentru literatura şi cultura aceluia; de domnulŭ Gáll, care în tótă viéţa sa a fostŭ unŭ tĕrăitorŭ, care pentru cucernicia sa căpĕtă şi titlulŭ de »crâsniculŭ lui Şaguna«, de aceştĭ domnĭ ar fi pĕcatŭ a ne ocupá meritorialminte.

Acestea sunt împrejurările pentru carĭ ne simţimŭ tare mâhniţĭ că pré Sfinţia Sa şi-a alesŭ astfelŭ de consiliarĭ cu carĭ décă nu-i va părăsi va deveni încă păstorŭ fără turmă.

A fi omŭ mare, şi a fi bărbatŭ de posiţiune înaltă suntŭ două concepte, carĭ arareorĭ se întrunescŭ în una şi aceeaşĭ persónă, a imitá fără consecinţă logică nu însémnă încă a jucá unŭ rolŭ mare. Domnulŭ episcopŭ va înţelege de sigurŭ ce ar fi de făcutŭ şi de câtă conţelegere şi tăriă de caracterŭ are lipsă Românulŭ de astăḑĭ în împrejurările esistente. Inaintea nóstră nn este nicĭ consecinţa nicĭ logică nicĭ politică a sacrificá totŭ pentru nimica. Cumcă episcopulŭ nostru în timpurile din urmă astfelŭ a lucratŭ îi vomŭ dovedí cu faptele décă se va cere.

Credemŭ că pré Sânţia Sa ar fi făcutŭ multŭ mai bine de a se ocupá numai de organisarea bisericei şi de desciplinarea organelorŭ subalterne, decâtŭ sĕ facă a se alege deputaţĭ dietalĭ mamelucĭ.

Şi în privinţa acésta putemŭ serví P. S. Sale cu date despre carĭ este cu neputinţă sĕ nu aibă cunoscinţă esactă. Noi nu credemŭ că P. Sânţia Sa nu ar avé scire de aceea cumcă protopopulŭ Halmagiului, nicĭ cândŭ n'a locuitŭ în tractulŭ protopresbiterialŭ, ci în altŭ tractŭ, presentându-se numai cândŭ are dênsulŭ trebuinţă, de unde astfelŭ îşĭ administréză tractulŭ, încâtŭ de scóle şi de instrucţiune de Dómne ajută nici vorbă nu mai póte fi. — Apoi nu credemŭ sĕ fi rĕmasŭ necunoscute P. S. Sale concubinatele preoţilorŭ, carĭ au dvenitŭ proverbiale. Décă nu va crede pré Sânţia Sa fiindŭ noi provocaţĭ pré bucurosŭ îi vomŭ serví cu date. Acestea sunt care tóte apasă greu în sarcina archipăstoréscă.

Putemŭ serví cu date speciale până unde şi în ce stadiu au ajunsŭ nemorala — aşa că nu mai trebue multŭ până ce nu va mai merge nimenea la biserică. Décă nu se va dá cu sĕcurea în rĕdăcina rĕului, frumósele cerculare şi pastorale vorŭ remâné literă mórtă pentru toţĭ şi tóte, şi prânḑurile cele bogate date în onórea străinilorŭ nu ne vorŭ duce la nicĭ unŭ scopŭ.

Cunctator.

AVISŬ!

Acei domnĭ, cari au de cugetŭ a cercetá **adunarea asociaţiunei transilvane române** din anulŭ acesta, ce se va ţiné la 17 Augustŭ st. n. în Orăştiă, şi dorescŭ a avé cuartire private, sunt poftiţĭ prin acésta a se insinuá celŭ multŭ până la 10 Augustŭ st. n. comitetului instituitŭ pentru primirea óspeţilorŭ.

Pentru comitetulŭ de primire

Dr. A. Tincu, preşedinte.
Ioanŭ Branga, notariu ad-hoc.

Diverse.

Nunta la Tătarĭ. — Călĕtorulŭ francesŭ Mély avù prilegiulŭ, sĕ vedă în drumurile sale prin Rusia sudică o nuntă tătărescă, despre care a şi scrisŭ următórele amĕnunte: Mirésa vine cu carulŭ până la casa ginerelui, şi îndată ce se scobóră din carŭ, nisce femei o împróşcă de pe coperişŭ cu grâu şi cu meiŭ. După aceea trece pragulŭ uşei, în vreme ce musica cântă nisce cântece sĕlbatice, care nu încétă, decâtŭ numai la sfêrşitulŭ serbărei. Intr'aceea ginerele se ascunde şi trebue sĕ-lŭ caute. După ce îlŭ găsescŭ, îlŭ târĕscŭ ómenii până la uşă şi-lŭ punŭ pe unŭ scaunŭ, în vreme ce unŭ bărbierŭ se gătesce mai la o parte de lucru. Bărbierulŭ rade apoi pe ginerele, dar se silesce sĕ trăgănéscă lucrulŭ sĕu câtŭ mai multŭ. In sfêrşitŭ îşĭ gată acesta lucrulŭ; prietinii ginerelui îlŭ iau acum — pe ginerele — îlŭ ducŭ în casă şi-lŭ scotŭ apoi éră îmbrăcatŭ într'o haină albă ca zăpada. Acum începe gătéla: unulŭ îlŭ încalţă, altulŭ îi aşéḑă ciorapii, alŭ treilea îlŭ îmbracă cu vesta ér celŭ din urmă ilŭ învălue cu unŭ surtucŭ mai mare ale cărui pusunare sunt umplute cu felurite darurĭ de ale miresei, cârpe, tabacherĭ ş. a. După acea începe ospĕţulŭ şi joculŭ, ce ţine tare multŭ, căcĭ acestŭ némŭ mare patimă are pentru elŭ. —

*

Paserea lăcustă. — Ḑiarulni »Egyetértés« (28 Iuliu) i se scrie din Szerencs, Ungaria nordică: Unŭ soiu de păsĕrĭ, ce până acum nu s'a mai vĕḑutŭ, a copleşitŭ délulŭ Tokay-ului, ce produce vinulŭ celŭ renumitŭ, în roiurĭ aşa de marĭ, încâtŭ, după mărturisirea celorŭ ce le-au vĕḑutŭ, ele suntŭ în stare a nimicí fructele unei cóste de délŭ în 24 ore, şi prin urmare potŭ deveni fatale pentru ţinutulŭ podgorielorŭ. Până acuma viile au rĕmasŭ neatinse de ele, dar stăpânii vielorŭ suntŭ cuprinşĭ de spaimă, pentrucă au observatŭ, că aceste paserĭ locuste dau năvală în pómele cópte, anume în 48 de ore au rosŭ cu frunte cu totŭ toţĭ frăgarii (duḑii) din Kistokay. Se temŭ decĭ ca aceste roiurĭ vorŭ nimicí strugurii, pe cândŭ vorŭ fi copţĭ. Sburătórele acestea poporulŭ le numesce păserĭ locuste; ér cei ce le-au observatŭ cu atenţiune, le descriu astfelŭ: Mărimea lorŭ este între vrabiă şi coţofană (ţarcă), la guşă suntŭ de o colóre urîtă ruginósă, la capŭ cenuşiă, la aripĭ şi códă négră, sunt mai obrasnice şi mai temerare decâtŭ vrăbiele, căcĭ décă prin vr'o împuşcătură le-ai spăriatŭ de pe unŭ pomŭ, roiulŭ întregŭ sbóră pe celŭ mai de aprópe pomŭ şi îndată vinŭ îndĕrĕtŭ de acolo. Se vorŭ fi ţinêndŭ de cântăreţe, căcĭ necontenitŭ le audĭ scârţăindŭ. Ouĕle şi-le punŭ într'o cantitate grozavŭ de mare în cele mai afunde şi neaccesibile crepăturĭ de stâncĭ prin délurile viilorŭ. Pe câte o ḑi două disparŭ dintr'unŭ locŭ şi apoi se re'ntorcŭ în roiurĭ totŭ aşa de marĭ. Acéstă apariţiune va dá ornitologilorŭ unŭ interesantŭ materialŭ de studiatŭ. In căldurile din sĕptĕmâna trecută s'au vĕḑutŭ pentru ântâia óră aceste pasĕrĭ locuste.

*

Unŭ preotŭ bătăiosŭ. — Citimŭ în „Unirea" din Tĕrgovişte; Preotulŭ Ioanŭ Ghiţă Popescu, de şi de curêndŭ preoţitŭ, totuşĭ păstoresce turma sa cu ciomagulŭ. In una din lunile trecute a spartŭ capulŭ mamei sale, pe care mai adesea obicĭnuesce a o bate; acéstă fiéscă dragoste o aplică şi asupra tatălui sĕu. — Mai ḑilele trecute, în cârciuma lui Stanŭ Mortoiu apucêndu-se la cértă cu Ghiţă Stanŭ Degeratu, i-a trasŭ o păstorésca bătaie încâtŭ la umplutŭ de sânge rupêndu-i hainele şi umbrela. După Sf. Petru ducêndu-se la cârciuma lui Ioniţă George Vasilescu s'a apucatŭ de cértă cu acestŭ cârciumarŭ, în urmă ajutatŭ de colegulŭ sĕu preotulŭ Marinŭ Ionescu i-a datŭ o ţépănă blagosloveniă, smulgêndu-i pĕrulŭ, şi têrându-lŭ bine pe josŭ, după ce la lăsatŭ apoi s'a pusŭ cu bolovanĭ sĕ-i bombardeze uşa şi ferestrile. Când e întrebatŭ de cineva tĕnĕrulŭ păstorŭ, că póte sĕ i se întêmple ceva totŭ făcêndŭ astfelŭ de buclucurĭ, elŭ rĕspunde: — Ei ce o sĕ-mĭ facă mai multŭ de câtŭ sĕ-mĭ ia popia? şi atuncĭ îţĭ vedé voi pe dracu, că am sĕ mĕ facŭ primarŭ şi am sĕ vĕ bagŭ în dracĭ cu bătĕile. Sĕ ferésca Dumneḑeu pe poporŭ de asemenĭ păstorĭ — bătăuşŭ.

*

Nu totŭ ce sclipesce e aurŭ. — Premiaţii de la esposiţiunea, ce s'a ţinutŭ în anulŭ trecutŭ în Amsterdam, după cum scrie o fóiă din Viena, amarŭ sau desilusionatŭ. Cruţătórea comisiune a găsitŭ cu cale a turná tóte medaliele — de aurŭ şi de argintŭ — dintr'o amestecătură mai ieftină, şi apoi le-a botezatŭ pe cele de metalŭ galbinŭ »Medaille d'or«, ér pe cele de metalŭ albŭ »Medaille d'argent«.

*

Fată de cetăţenŭ de rêndŭ devenită princesă. — Capriţiosulŭ şi risipitorulŭ prinţŭ Sulkovsky, care de unŭ şirŭ de anĭ se află sub tutelă, a luatŭ încă în 1868 în căsătoriă pe fiica unui cetăţénŭ de rêndŭ din Viena pe Victorina Lehman. Femeia în 1878 s'a plânsŭ, că prinţulŭ o tractéză neumanŭ şi tribunalulŭ din Bonn a despărţit'o de dênsulŭ. Dar procesulŭ s'a mai continuatŭ; princesa a pretinsŭ spre întreţinerea sa 100,000 de mărcĭ pe câte unŭ anŭ dela prinţulŭ, care se ḑicea, că are o avere de 72 milióne de mărci. Sulkovsky a vrutŭ sĕ-i dea numai 9000 fl. pe anŭ aducêndŭ ca motivŭ, că ea e de origine cetăţénă de rêndŭ şi că s'a crescutŭ în împrejurărĭ fórte modeste. Tribunalulŭ din Bonn, primindŭ acestŭ motivŭ, i-a adjudecatŭ dómnei Lehmann 20,000 fl. v. a. Dênsa a apelatŭ şi tribunalulŭ din Koln, după ce oficiosŭ s'a constatatŭ că prinţulŭ n'are numai 60 — 100,000 fl. venitŭ anualŭ, i-a acordatŭ 36,000 mărcĭ pe anŭ. In motivarea sentinţei se ḑice, că femeia, deşi de origine cetăţénă de rêndŭ, are dreptulŭ a pretinde o susţinere, cum o avea ca princesa Sulkovsky. Prinţulŭ a apelatŭ la tribunalulŭ imperialŭ din Berlinŭ, dar înzădarŭ. Elŭ trebue se plătéscă cele 36,000 marcĭ pe fie-care anŭ. Dar escentriculŭ prinţŭ s'a mângăiatŭ iute. S'a căsătoritŭ din nou cu o cântăréţă, domnişóra Jäger.

Cele mai micĭ forfece din lume se află în posesiunea unui cuţitarŭ din Londra. Ele sunt numai 3/20 policarĭ de lungĭ, şi singuraticele părţĭ nu sunt mai gróse decâtŭ unŭ firŭ de pĕrŭ de calŭ; dar cu tóte acestea sunt ascuţite, taie bine, se închidŭ şi se deschidŭ bine. Plesele forfecelorŭ sunt unŭ acŭ cu gămăliă înşurupată, gămălia se póte desşurupá; întregulŭ aparatŭ se păstréză într'o cutiă de fildeşŭ (osŭ de elefantŭ) împodobită cu argintŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 30 Iulie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.15	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	92.20	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Rentă de hârtiă 5%	89.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.40	Renta de hărtiă austriacă	81.—
		Renta de arg. austr.	81.80
		Renta de aurŭ austr.	103.35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50	Losurile din 1860	135.70
		Acţiunile băncei austro-ungare	856.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.20	Act. băncei de creditŭ ung.	314.56
Bonurĭ rurale ungare	101.50	Act. băncei de creditŭ austr.	313.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.25	Napoleon-d'orĭ	9.66½
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Mărcĭ 100 împ. germ.	59.53
Bonurĭ rurale transilvane	101 50	Londra 10 Livres sterlinge	121.65

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 17 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%).	Cump.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	»	95¼	,	——
» convert. (6%)	»	97¼	»	98
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	»	34	»	——
Credit fonc. rural (7%)	»	102	,	102¾
» „ „ (5%)	„	90¾	„	91
» » urban (7%)	»	101½	,	102
» » » (6%)	»	97½	»	98
» , » (5%)	»	87¼	»	88
Banca naţională a României	,	1325	,	1405
Ac. de asig. Dacia-Rom.	,	344.	,	347
« » » Naţională	,	240	»	—
Aurŭ	,	5·30.%	,	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	,	2.07.	,	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 31 Iulie st. n. 1884.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.16	Vênd.	9.18
Argint românesc	»	9.10	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.64	»	9.67
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.96
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, carĭ au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ sĕu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ		12	fl. v. a.
„ „ „	½ „	6	„ „
„ „ „	¼ „	3	„ „
Se acórdă abonamente şi lunare cu		1	„ „
Pentru România şi străinătate pe anŭ		36	francĭ
„ „ „ „	½ „	18	„
„ „ „ „	¼ „	9	„

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Administraţiunea.

Tipografia Alexi Braşovŭ.